

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย การใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กใน 9 อำเภอในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้แก่อำเภอ จันทบุรี สีโคคตะบอง ไชยเซษฐา สีสัตตะนาก นาชายทอง ไชยธานี หาดชายฟอง สังก์ทอง และ อำเภอปากงึมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย สรุปอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดการ ใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.2 เพื่อศึกษาประเภทของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.3 เพื่อศึกษาระดับของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความรุนแรงที่สตรีและเด็กถูกกระทำ ความรุนแรง
- 1.5 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสตรีและเด็กเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในอนาคต

2. ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือสตรีและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่อาศัยอยู่ใน 9 อำเภอของนครหลวงเวียงจันทน์ ได้แก่อำเภอ จันทบุรี สีโคคตะบอง ไชยเซษฐา สีสัตตะนาก นาชายทอง ไชยธานี หาดชายฟอง สังก์ทอง และ อำเภอปากงึม ที่มารับบริการ การปรึกษาหารือในศูนย์ให้การปรึกษาและปกป้องสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์ นับตั้งแต่ปี พ. ศ. 2548 ถึง พ. ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 300 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงสตรีและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่อาศัยอยู่ใน 9 อำเภอของนครหลวงเวียงจันทน์ที่มารับบริการการปรึกษาหารือในศูนย์ให้การปรึกษา และ ปกป้องสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์ นับตั้งแต่ปี 2548 ถึง พ. ศ. 2550 โดยคำนวณ

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการคำนวณทางสถิติ ตามวิธีการของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) จำนวน 170 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ลักษณะคำถามได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้มีการใช้ความ รุนแรงกับสตรีและเด็ก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประเภทความรุนแรง ที่ใช้กับสตรีและ เด็กโดยแบ่งความรุนแรงออกเป็น 3 ประเภทความรุนแรง ได้แก่ ความรุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางด้านจิตใจ และความรุนแรงทางเพศ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลระดับความรุนแรง ที่สตรีและเด็กถูก กระทำ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่าการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในอนาคต

แบบสอบถามมีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรอิสระคือสตรี (อายุ 18 ปีขึ้นไป) และเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ที่ถูกกระทำความรุนแรงในเขตเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ และตัวแปร ตามคือ ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก ซึ่งแยกออกเป็น 3 ประเภทความรุนแรง ได้แก่ ความ รุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางด้านจิตใจ และความรุนแรงทางเพศ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีหน่วยวิเคราะห์เป็นระดับบุคคล เก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามข้อมูลจากสตรีและเด็กที่ถูก กระทำความรุนแรงที่อาศัยอยู่ใน 9 เมืองของนครหลวงเวียงจันทน์ ที่มารับบริการการ ปรีกษาหรือในศูนย์ให้การปรึกษาและปกป้องสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์ นับตั้งแต่ ปี พ. ศ. 2548 ถึง พ. ศ. 2550 จำนวน 170 คน ผู้วิจัยได้แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยที่มีวุฒิการศึกษาระดับ

ศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก จำนวน 4 คน โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพ อบรมแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นอื่นๆ ข้อมูลการวิจัยเก็บรวบรวมโดยผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 4 คน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ *T-test*

3. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมี 170 คน เป็นสตรี (18 ปีขึ้นไป) 85 คน และเด็ก (18 ปีลงมา) 85 คน ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กในเกณฑ์อายุ 13 – 18 ปีมี 71 คนคิดเป็นร้อยละ 41.8 เด็กในเกณฑ์อายุ 1 – 12 ปีมี 14 คนคิดเป็นร้อยละ 8.2 ส่วนในกลุ่มสตรีจะเห็นว่ากลุ่มสตรีที่มีอายุในระหว่าง 19 – 30 ปีมี 69 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 และกลุ่มสตรีในเกณฑ์อายุ 31 – 45 ปี มี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาชีพรับราชการ 21 คนคิดเป็นร้อยละ 12.4 (เป็นสตรี 19 คน และเด็ก 2 คน) ค้าขาย/ทำธุรกิจ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 (เป็นสตรี 14 คน และเด็ก 1 คน) ทำงานรับจ้าง 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 (เป็นสตรี 11 คน และเด็ก 8 คน) นักเรียน/นักศึกษา 74 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 (เป็นสตรี 26 คน และเด็ก 54 คน) เกษตรกร 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 (เป็นสตรี 3 คน และเด็ก 2 คน) และว่างงาน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 (เป็นสตรี 18 คน และเด็ก 18 คน)

กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาชั้นวิทยาลัยจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 (เป็นสตรี 28 คน และเด็ก 15 คน) จบการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 (เป็นสตรี 12 คน และเด็ก 25 คน) จบการศึกษาระดับมัธยมตอนต้นจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 (เป็นสตรี 16 คน และเด็ก 18 คน) มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 (เป็นสตรี 8 คน และเด็ก 19 คน) ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาจำนวน 14 คน คิด

เป็นร้อยละ 8.2 (เป็นสตรี 8 คน และเด็ก 6 คน) ขบมหาวิทาลัยจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 (เป็นสตรี 13 คน และเด็ก 1 คน) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าโรงเรียนมีน้อยมากเพียง 1 คน (เป็นเด็ก) คิดเป็นร้อยละ 0.6

เป็นที่สังเกตว่าการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาว่าการที่ไม่พบคนที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา และไม่เคยเข้าโรงเรียนถูกกระทำ ความรุนแรงจำนวนน้อยนั้น อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มเหล่านี้ไม่รู้หรืออาจไม่มีความกล้าพอที่จะไปขอรับบริการ การปรึกษาหารือ หรือขอความช่วยเหลือที่ได้ก็อาจเป็นได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสตรีและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่มารับบริการ การปรึกษาหารือในศูนย์ให้การปรึกษาและปกป้องสตรีและเด็กซึ่งเป็นแห่งเดียวในนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเป็น โสค จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 (เป็นสตรี 43 คน และเด็ก 84 คน) ส่วนที่แต่งงานแล้วมีเพียง 43 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 (เป็นสตรี 42 คน และเด็ก 1 คน)

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของกลุ่มสตรีที่แต่งงานแล้ว และกลุ่มสตรีที่ยังไม่ได้แต่งงานถูกกระทำ ความรุนแรงมาจากหลายสาเหตุควบคู่กันตั้งแต่ 2 ถึง 9 สาเหตุ มีเพียงบางรายเท่านั้นที่ถูกกระทำ ความรุนแรงจาก 1 สาเหตุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เป็นเด็กถูกกระทำ ความรุนแรงด้วยสาเหตุต่าง ๆ ในระหว่าง 2 ถึง 4 สาเหตุ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประเภทของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคือสตรี และเด็กส่วนมากถูกกระทำ ความรุนแรงในระหว่าง 2 ถึง 4 ชนิดความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นประเภทความรุนแรงทางร่างกายก็คือทางจิตใจ และทางเพศ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาระดับของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์

จะเห็นว่า สตรีส่วนใหญ่ถูกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายในระดับปานกลาง การวิเคราะห์ยังพบว่าเด็กส่วนใหญ่ถูกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายในระดับปานกลาง เช่นกัน สำหรับประเภทความรุนแรงทางจิตใจนั้น สตรีส่วนใหญ่ก็ถูกระทำ ความรุนแรงในระดับปานกลาง เด็กส่วนใหญ่ก็ถูกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจในระดับปานกลาง ส่วนประเภทความรุนแรงทางเพศนั้น สตรีส่วนใหญ่ก็ถูกระทำ ความรุนแรงในระดับมากที่สุด เด็กส่วนใหญ่ก็ถูกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจในระดับมากที่สุดเช่นกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความรุนแรงที่สตรีและเด็กถูกระทำ ความรุนแรง

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบระดับความรุนแรงที่สตรี และเด็กถูกระทำ พบว่าสตรี และเด็กถูกระทำ ความรุนแรงทางร่างกาย และ จิตใจอยู่ในระดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่าสตรี และเด็กถูกระทำ ความรุนแรงทางเพศอยู่ในระดับแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสตรีและเด็กเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสตรี และเด็กที่ถูกระทำ ความรุนแรง ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในอนาคตเป็น 5 ประเด็นคือ

1. การโฆษณา เผยแพร่ผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก รวมทั้งการโฆษณา เผยแพร่กฎหมาย และ ระเบียบการต่างๆ ให้สังคมรับรู้ และสร้างความตระหนักให้ทุกคนในสังคมในการปกป้องสตรี และเด็กจากการใช้ความรุนแรง เพื่อแก้ไขปัญหา ค่านิยม และความเชื่อแบบผิด ๆ ที่ว่าการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กเป็นสิ่งที่กระทำ ได้ และไม่ผิด โดยเฉพาะต่อเด็กดังคำพูดที่ว่า รักวัวให้ผูกกรักลูกให้ดี

2. ชุมชนต้องช่วยกันในการปกป้องสตรี และเด็ก และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง โดยด่วนเมื่อพบเห็นการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาที่สังคมยังคงถือว่าการใช้ความรุนแรง เป็นเรื่องภายในครอบครัว

3. สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในครอบครัว และหลีกเลี่ยงการทะเลาะกัน การใช้สารเสพติด การเล่นการพนัน สามี ภรรยาออกใจกันและกัน เพื่อไม่ให้มีปัญหาครอบครัวซึ่งนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก

4. ฝึกอบรมวิชาชีพ และจัดหางานให้แก่ผู้ว่างงาน จำกัดการซื้อ-ขายเหล้า และ ประเภทเสพติดต่างๆ สกัดกั้นการค้าประเวณี และการค้ามนุษย์ ตรวจสอบอย่างเข้มงวดการใช้แรงงานเด็ก และตามสถานบันเทิงต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และเศรษฐกิจครอบครัวซึ่งนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก

5. สร้าง และ เผยแพร่กฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก ปฏิบัติกฎหมาย และระเบียบการต่าง ๆ ต่อผู้ใช้ความรุนแรงอย่างเข้มงวด วางนโยบาย แก้ไขปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมการศึกษาสำหรับสตรี และเด็กเพื่อแก้ไขปัญหา นโยบาย และกฎหมายที่ยังมีช่องว่างในการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก

4. อภิปรายผล

ในการศึกษาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์ครั้งนี้ มีประเด็นที่สำคัญที่ควรแก่การนำอภิปรายผล ดังนี้

4.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก

ผลการวิเคราะห์พบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กมีหลายสาเหตุที่เกิดจากหลายปัจจัย และสอดคล้องกับทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วเช่น ทฤษฎีระบบครอบครัว ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีสตรีนิยม แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเพศหญิงเพศชาย และกรอบแนวความคิดขององค์การอนามัยโลกที่แยกปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับชุมชน และระดับสังคม

การศึกษาพบว่าสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงมากที่สุดคือการนอกใจภรรยา หรือ บิดานอกใจมารดา ที่นับวันจะเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม อาจเป็นเพราะว่าส่วนหนึ่งเกิดจากระบบการขัดเกลาทางสังคมและความเชื่อที่มีมาช้านานและมีมาตรฐานในสังคมที่แตกต่างกันระหว่างชายและหญิงทำให้เกิดความเชื่อว่า เพศชายเป็นเพศที่มีกำลัง มีสิทธิ ส่วนเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอจะต้องเชื่อฟังเพศชาย นอกจากนั้นการทำร้ายสตรีและเด็ก ยังเป็นผลเนื่องมาจากความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยและความต้องการด้านสังคมสอดคล้องกับทฤษฎีมาสโลว์ เพราะค่านิยมและความเชื่อที่ว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำของครอบครัว มีอำนาจเหนือภรรยา ดังนั้นผู้ชายจำนวนมากต้องการที่จะแสดงให้ครอบครัว และสังคมรับรู้ถึงกำลังและอำนาจที่ตนต้องการครองเป็นหนึ่ง ในครอบครัว และเพื่อให้สังคมยกย่อง

ว่าตนเป็นหนึ่งในครอบครัว จึงแสดงอำนาจด้วยการมีผู้หญิง หรือภรรยา มากกว่า 1 คน และใช้กำลังต่อภรรยาและบุตร เพื่อให้ภรรยาและบุตรยอมกระทำตามตนทุกอย่าง และสอดคล้องกับกรอบแนวความคิดขององค์การอนามัยโลกที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในระดับ โครงสร้างทางสังคมว่า ค่านิยมเรื่องบทบาทหญิงและชาย และความเชื่อที่ว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำของครอบครัว มีอำนาจเหนือภรรยา ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน และเป็นปัญหาละเอียดอ่อนทำให้สังคมยังไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างถูกต้อง

การที่สามีนอกใจภรรยา หรือบิดา-นอกรใจมารดาเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักทำให้ครอบครัวมีปัญหา มีความขัดแย้งในครอบครัว และเกิดการทะเลาะกันทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข ปัญหาที่ตามมาคือ สามี ภรรยา หาทงออกของปัญหาด้วยการดื่มสุรา เสพยา เสพติด เล็ก หรือลูกก็หาทางออกของปัญหาด้วยการดื่มสุรา เสพยาเสพติดเช่นกัน เพราะไม่มีทักษะในการสื่อสารของครอบครัวเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจกันและกันได้ ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ มีการทำงานน้อยลง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี/ภรรยา และเด็ก สอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้งที่อธิบายสาเหตุที่นำไปสู่การกระทำความรุนแรงไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาและระหว่างบิดามารดากับลูกย่อมมีความขัดแย้งเกิดขึ้น หากคู่สามีภรรยา หรือบิดามารดาและบุตร แก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้เหตุผลร่วมกันคิดแก้ไขปัญหามีได้มุ่งหาฝ่ายผิดฝ่ายถูก ความขัดแย้งนั้นสามารถยุติลงได้ด้วยสันติ แต่ถ้าต่างฝ่ายต่างมุ่งเอาชนะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่แตกต่างกัน และนิยมใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาก็จะยุติความขัดแย้งด้วยการใช้ความรุนแรงย่อมมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาได้ และสอดคล้องกับกรอบแนวความคิดขององค์การอนามัยโลกที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลว่าการสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญในครอบครัว เพราะต้องอยู่ร่วมกันและติดต่อสื่อสารกัน ถ้าสมาชิกของครอบครัวมีทักษะในการสื่อสารดี ก็ทำให้มีความสามารถในการใช้เหตุผลและพยายามหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นด้วยความสงบ ตรงกันข้ามถ้าไม่มีทักษะในการสื่อสารของครอบครัวเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจกันและกันได้ ก็จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี/ภรรยา และเด็ก

4.2 ประเภทของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็ก

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากถูกกระทำความรุนแรงทั้งสามประเภทความรุนแรง สอดคล้องกับกรอบนิยามของความรุนแรงจากองค์การอนามัยโลก กฎหมายว่าด้วยการ

พัฒนาและปกป้องสตรีของลาวที่แยกออกเป็นสามประเภทความรุนแรง เช่น ความรุนแรงทางด้านจิตใจ ความรุนแรงทางร่างกาย และ ความรุนแรงทางเพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากถูกระทำความรุนแรงในระหว่าง 2 ถึง 4 ชนิดความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นประเภทความรุนแรงทางร่างกายก็ถือทางจิตใจ และทางเพศ การวิเคราะห์ข้อมูลให้ข้อสังเกตเห็นว่าชนิดความรุนแรงประเภทร่างกายที่กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงมากที่สุดคือการทำร้ายด้วยการตี หรือ ตบด้วยมือ รองลงมาเป็นการทำร้ายด้วยการเตะ ขว้างปาสิ่งของใส่ การทำร้ายด้วยการใช้ไม้ หรือ วัตถุอื่น ๆ ตี/ฟาด และ การชกด้วยกำปั้น

ส่วนประเภทความรุนแรงทางด้านจิตใจนั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากถูกระทำ ความรุนแรงโดยสามีข่มขู่ด้วยคำพูด เปรียบเทียบเป็นสัตว์ ประณามว่าชั่วช้า ถูกดูค่าต่อหน้าบุคคลอื่น ถูกพูดประชดประชัน คำว่าด้วยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด ถูกห้ามไม่ให้คบเพื่อน หรือญาติ หรือกักขังหน่วงเหนี่ยวไม่ให้คบกับคนอื่น ถูกไล่ออกจากบ้าน และถูกข่มขู่ด้วยอาวุธ หรือวัตถุ

การวิเคราะห์พบว่ามีถึง 25 คน ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างสตรีที่แต่งงานแล้ว 42 คน ถูกระทำความรุนแรงทางเพศ ซึ่งมีทั้งการถูกทำร้ายเพราะไม่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ ถูกระทำชำเรา มีหลายรายถูกระทำความรุนแรงทางเพศตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ส่วนชนิดความรุนแรงทางเพศที่กล่าวถึงมากที่สุดอันดับ 1 ได้แก่การถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ อันดับ 2 เป็นการถูกระทำอนาจาร และถูกระทำชำเรา อันดับ 3 เป็นการถูกข่มขืน และอันดับ 4 ได้แก่การถูกลวนลามทางเพศด้วยวาจา หรือ ทำที่

4.3 ระดับของความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็ก

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สตรีและเด็กถูกระทำความรุนแรงทั้งสามประเภท ความรุนแรงคือความรุนแรงทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางเพศในระดับที่ไม่แตกต่างกัน คือทั้ง สตรีและเด็กถูกระทำความรุนแรงทางร่างกาย และทางจิตใจ ในระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด และพบว่าทั้งสตรีและเด็กถูกระทำความรุนแรงทางเพศในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัย ได้ตั้งไว้ที่ระดับความรุนแรงที่ สตรีและเด็กถูกระทำมีความแตกต่างกัน อาจเป็น ไปได้ว่าส่วนหนึ่งเกิดจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและความเชื่อที่มีมาช้านานและมีมาตรฐานในสังคมที่แตกต่างกันระหว่างชาย และหญิงทำให้เกิดความเชื่อว่า เพศชายเป็นเพศที่มีกำลัง มีสิทธิ ส่วนเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ จะต้องเชื่อฟังเพศชาย ตลอดจนประเพณีและกฎหมายที่มีช่องว่างให้สามีใช้ความรุนแรงต่อ

ภรรยา หรือผู้ใหญ่ใช้ความรุนแรงต่อเด็ก เหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดการใช้ความรุนแรงได้ทั้งสิ้น ดังนั้นทั้งสตรีและเด็กจึงถูกกระทำความรุนแรงในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

4.4 เปรียบเทียบระดับความรุนแรงที่สตรีและเด็กถูกกระทำความรุนแรง

ผลการวิจัยพบว่าสตรี และเด็กถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกาย และ จิตใจอยู่ในระดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่าสตรี และเด็กถูกกระทำความรุนแรงทางเพศอยู่ในระดับแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กใน

อนาคต

ผลการวิจัยพบว่าสตรี และเด็ก ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในอนาคตเป็นหลายประเด็นที่สำคัญเช่นปัญหา ค่านิยม และความเชื่อแบบผิดๆที่มีมาแต่โบราณแล้ว ปัญหาครอบครัวเช่นการทะเลาะกัน การใช้สารเสพติด การเล่นเกมพนัน สามี ภรรยาอกใจกันและกัน และปัญหาเศรษฐกิจสังคมและกฎหมาย เพื่อเป็นการป้องกันและปกป้องสตรี และเด็กจากการใช้ความรุนแรง ผู้วิจัยขอเสนอแนะเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่ควรมีบทบาทในแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก ดังนี้

4.5.1 การใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ควรมีการรณรงค์ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์เผยแพร่กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก เผยแพร่ผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กให้สังคมรับรู้ และสร้างความตระหนักให้ทุกคนในสังคมรู้ว่าการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพื่อไม่ให้มีปัญหาค่านิยม และความเชื่อแบบผิดๆที่มีมาช้านานที่ว่าการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กเป็นสิ่งที่กระทำได้ และไม่ผิด ผู้ใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กต้องได้รับการลงโทษตามกฎหมาย เพื่อให้ผู้ใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กได้รับการลงโทษตามกฎหมายทุกคนในสังคมควรรายงานต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยด่วนเมื่อพบเห็นการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็ก

4.5.2 การส่งเสริมแนวคิดความเสมอภาค ควรส่งเสริมแนวคิดความเสมอภาค ตั้งแต่เด็กๆ ผ่านกระบวนการจัดกลาทางสังคมต่างๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่จะเกิดในอนาคต ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหญิงชายที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบันในด้านครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา และความสำคัญของครอบครัว เพื่อให้

สามี ภรรยา พ่อ แม่ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของครอบครัวตลอดจนให้ การยอมรับความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพื่อที่จะมีบทบาทของเพศหญิงเพศชายที่เป็น แบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรต่อไป

สัมพันธภาพระหว่างสามีและภรรยา ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้สามี-ภรรยามี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยเน้น ไปที่ความรับผิดชอบซึ่งกันและกันเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะผู้หญิง ในปัจจุบันมีบทบาทมากขึ้น คือ บทบาททั้งภายในและนอกบ้าน ดังนั้นฝ่ายหญิงจึงคาดหวังว่า หน้าที่ความรับผิดชอบภายในครอบครัวควร ได้ช่วยเหลือกันทั้งสองฝ่าย การที่สามีภรรยา ได้ เสียสละซึ่งกันและกัน มีการพูดคุยปรึกษาหารือและมีการแบ่งภาระภายในครอบครัว จะทำให้คู่ สามีและภรรยาเห็นคุณค่าของกันและกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันก็ย่อมทำให้ชีวิตครอบครัว เติบโตไปด้วยความสุข ลดการเกิดการกระทำ ความรุนแรงต่อภรรยาและเด็ก

พ่อ-แม่ ควรมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรชายและบุตรสาว โดยให้ ลิทธิเท่าเทียมกันเสมอภาคกันทั้งบุตรชายและบุตรสาว ควรเน้นความรับผิดชอบต่อครอบครัว และการมีส่วนร่วมในงานบ้าน นอกจากนี้ จะต้องเปิด โอกาสให้บุตรชายและบุตรสาว ได้รับความ ศึกษาเท่าเทียมกัน ควรให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เด็กเพื่อขยับขยายการถ่ายทอดค่านิยมความเชื่อและ วัฒนธรรมที่ไม่ถูกต้องตลอดจนการสร้างเสริมค่านิยมทางวัฒนธรรมใหม่ให้แก่สังคม เพื่อยุติ การถ่ายทอดการกระทำรุนแรงต่อภรรยาและเด็กไปสู่คนรุ่นใหม่อีกต่อไป

4.5.3 การสื่อสาร สื่อมวลชน สื่อมวลชนอาทิเช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และภาพถ่าย มีบทบาทสำคัญที่จะคัดเลือกรับนำเสนอข่าวสาร ละคร บทบาทที่ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการป้องกันการกระทำ ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก อีกทั้งช่วย กระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของเพศหญิงเพศชายเท่าเทียมกัน

4.5.4 สถานบริการสุขภาพและคำปรึกษา ควรมีการประสานความร่วมมือกัน ระหว่างภาครัฐ เอกชน และ องค์กรต่างๆ ในการให้บริการคำปรึกษาและด้านสุขภาพอย่างเป็น ระบบ ครบวงจรและเป็นเครือข่ายเช่น มีการบริการทางการแพทย์ในฝ่ายการพยาบาลฉุกเฉิน ของโรงพยาบาล โดยมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับสถาบันอื่นๆ เช่น มูลนิธิผู้หญิงองค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมช่วยเหลือใน การหาแนวทาง และจัดทำ โครงการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีโครงการให้ความรู้ ความ เข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของการกระทำรุนแรงต่อสตรีและเด็ก ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำ รุนแรง การป้องกันการกระทำรุนแรงต่อสตรีและเด็ก และจัดสถานให้บริการรับปรึกษาปัญหา ให้ความช่วยเหลือแก่สตรีและเด็กที่ประสบกับปัญหาถูกกระทำรุนแรง ควรจัดให้มีสถาน

บริการคำปรึกษาและด้านสุขภาพแก่สตรีและเด็กที่ประสบกับปัญหาถูกระทำรุนแรงในส่วนภูมิภาคด้วย

5. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เพื่อลดความรุนแรงที่มีต่อสตรีและเด็กในนครหลวงเวียงจันทน์ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และทุกภาคส่วน ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในครอบครัวเพื่อให้เกิดความรักความอบอุ่น

1.2 หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้มีวิจรรณญาณในการไตร่ตรองการกระทำของตนเอง

1.3 รากเหง้าของระบบความคิด เรื่องชายเป็นใหญ่ที่ครอบงำสังคม และเป็นต้นตอของการลงมือกระทำความรุนแรง ผลกระทบของความรุนแรงต้องมีหน่วยงานช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรงอย่างเป็นรูปธรรม

1.4 เพื่อลดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยในระดับประเทศ และควรศึกษาจากสามีและบิดามารดาในฐานะของผู้กระทำด้วย นอกจากนี้ควรมีการปรึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มสตรีและเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรง โดยเน้นเกี่ยวกับการยอมรับการกระทำรุนแรง การยุติปัญหาความรุนแรงด้วยวิธีต่างๆ รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากการกระทำรุนแรงด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด